SẮC TU BÁCH TRƯỢNG THANH QUY

QUYỂN 7

Nghi thức bản trướng (Báng tỉnh sở).

Nay đầy đủ là xướng giá vật quả vong tăng Mỗ giáp. Xưng hô y bát, số tiền chi thu dưới hạng (khoản tiền). Thu số tiền một ngàn quan tiền là xướng y sao thâu đến, hoặc có riêng danh mục thâu sao, nêu chép từng thứ một.

Chi số tiền là chín mươi mốt quán, là chi hành của bản trướng khai đầy đủ mười lăm quan tiền.

Hồi khám, văn ba quan (hồi tế).

Văn ba quan (nấu cháo).

Một quan đèn dầu trước khám, mười quan giấy bút tạo đơn, phiếm hoa tuyết liễu.

Một quan tịnh phát (cạo tóc), hai quan, năm trăm văn, dời khám khiêng vong.

Năm trăm quan: Nấu nước nóng. Hai quan: Tắm người chết.

Một quan tiền: Trực linh dâng cơm cháo, Năm trăm quan: Khố ty khách đầu báo việc tạo cúng tế.

Năm trăm quan tiền. (Đinh treo chiếu cúng tế), năm trăm quan: Quán kế xuất oan diệp.

Năm trăm quan. (Kho xuất ra cung cấp để tạo cúng tế), năm trăm quan: Giám trù làm thức ăn.

Năm trăm quan. (Khố ty trà đầu dâng trà nước nóng), năm trăm quan: Tham đầu sai hành giả.

Hai quan (Hành giả đường ty báo chúng), năm trăm quan: Giám tác sai nhân lực.

Năm trăm quan: Phương trượng kêu gọi bưng hộp hương, mười quan: Hành đường tụng kinh.

Một quan tiền: Thiếp đường ty hành giả đánh bảng ngoài hành lang, hai quan: Bốn xét Trà đầu cung ứng.

Mười lăm quan: Hủy khám, một quan: Đánh bạt.

Ba quan trống nhạc, ba quan: Sáu người: Giang, hương, trác, khiêu, phan, đăng.

Năm trăm quan: Biểu tuyết liễu sài chi, một quan: Hóa vong.

Ba quan: Một hàng người của Phương Trượng theo đưa tang, một quan: Bốn xét nhân lực, giang đăng, trác.

Năm trăm quan: Hành giả thiếp đường ty trình y, năm trăm quan: Hánh giả Dường ty xướng y.

Năm trăm quan: Niêm Cung Đầu thay nhau xướng giá y

Năm trăm quan: Thiếp cung Đầu xướng y.

Năm trăm quan: Cung đầu thâu y.

Năm trăm quan: Hành giả xướng thực.

Năm trăm quan: Thâu cốt.

Một quan: Bỏ tro vào hũ.

Một quan trực Tháp.

Cộng lại số tiền chi, hai trăm bảy mươi quan: Là bản chi phí, rút ra ba bảy quy về thường trụ. Chi một trăm ba mươi lăm quan (là tiền Phật sự).

Khai đủ trong hai mươi quan: Cầm đèn.

Mười quan: Cầm đuốc Phật sự.

Bốn mươi quan: Trấn khám khởi khám, lấy cốt, nhập tháp.

Hai mươi quan: Bốn thứ Phật sự niêm yết trên.

Ba mươi quan: Duy-na Phật sự sơn đầu.

Tri khách thị giả cầm trướng.

Mươi lăm quan: Ba thứ Phật sự niêm yết trên.

Cộng chi hành.

Chi mười lăm quan: Thủ tọa chủ táng, Đô tự áp táng. Duy-na chủ khánh, đều năm quan, cộng chung các chi hành trên.

Chi chín quan: Tri khách khai kinh, Thị giả cầm hương, mỗi vị ba quan. Thị giả Thánh tăng tăng thâu xương y bát hai quan. Trực tế giữ lửa một quan, cộng chung các chi hành trên.

Chi mười lăm quan: Lưỡng tự phương trượng thị giả Đường ty, sao đáp cổ y tạo đơn, ba lần điểm tâm, hai phần phương trượng. Tính chi phần của kiện trên. Chi hai mươi quan: Phương trượng Lưỡng tự liễm đơn, phương trượng hai phần, cộng chung các chi hành trên.

Chi bốn trăm bốn mươi bốn quan, năm trăm xu: Chi cho tiền các kinh, Quán âm đại sĩ, Thánh Tăng phương trượng hai phần. Tăng chúng bốn trăm quan. Mỗi vị một quan. Hành giả Đường ty tùy theo Tăng sấn ở giả và tạm đếnước có bảy mươi chín người, mỗi vị nửa phần, đều năm

trăm quan cộng chi hành.

Trừ các chi phí quản kiến năm trăm quan. (Thâu công dụng Đường Ty)

Trên đấy đầy đủ như trước.

Ngày, Tháng, năm.

Hành giả Đường ty.... Đầy đủ.

Cầm trướng.

Thị giả.

Mỗ giáp

Tri khách.

Mỗ giáp.

Trực tuế.

Tri tiện.

Điển tọa.

Tri dục.

Phó tự.

Tạng chủ.

Duy-na.

Tạng chủ.

Phó tự.

Thư ký.

Giám tự.

Thủ tọa.

Đô tự.

Thủ tọa.

Mỗ giáp (Lưỡng tự đều đồng)

Trụ trì, giáp. Lập bản sổ bộ, bởi xưa lập thành quy thức tức phải viết trên bản, là để biểu thị không thể dời đổi. Cho nên Tăng mất ở tòng lâm đều có bản trướng (Bản hộ tịch)

Khi Tăng mất, lấy tất cả y vật của vị này, đối trước chúng xướng giá để răn chứa tham. Xướng giá được tiền, tức chiếu theo bản chi thu. Ngoài việc chi dụng số tiền đó làm hai mươi mốt ngày, một phần chia quy về thường trụ (một trăm quan) thì lấy ba mươi quán, không đủ một trăm thì không rút phần, còn lại chia đều cho tăng chúng, tiền kinh một trăm thì Phật sự một quan, Phương trượng gấp đôi. Dùng một ngàn quan làm suất thì cứ nêu ra như trước, y theo đó thành cách thức nhiều thì Tăng lên, ít thì hạ xuống, lại lượng theo số chúng tùy nghi mà châm chước (Hoặc cần cựu có ruộng vườn, gạo lúa, phòng xá, giường ghế,

nên quy hết về thường trụ, nhưng lượng theo sự xướng y về số tiền bao nhiêu mà bày ra biểu sấn hằng ngày, tụng kinh, xem kinh, thêm tôn trà, nước nóng, các Phật sự chuyển khám cốt, v.v...

Chương đại chúng hết

CHƯƠNG THỨ TÁM: TIẾT LẠP

Tăng không dùng tuổi đời mà dùng tuổi hạ lạp để phân biệtkhác thế tục. Bên Tây vực có ba thời, lấy một thời làm an cư, ra vào đều có cấm ngăn. Phàm khí thiền tụng, đi ngồi đều lấy việc thọ giới trước sau làm thứ lớp. Mà chế ra chín tuần bó buộc trong đạo, lấy ba tuần để doanh tạo các dụng cụ giúp thân, khiến cho trong ngoài đều nuôi dưỡng thân tâm an ổn. Phải khắc kỳ tiến tu, không xả bỏ chút thì giờ nào. Hộ tiếc thân mạng lại kiêm hạnh tu từ nhẫn, tôn chỉ vủa Thánh huấn muôn đời mãi tôn sùng. Mà đất đai bên năm xứ Thiên trúc rộng lớn, nóng lạnh mưa gió, khí hậu không đều. Cho nên kiết chế có khi lấy tháng tư, tháng năm, tháng mười hai, nhưng đều bắt đầu vào ngày mười sáu. Cái gọi là vũ an cư (an cư mà mưa). Nhân địa thì tùy thời, chỉ thích hợp an ổn là được, hoặc gọi là tọa hạ, hoặc gọi tọa lập. Nghĩa là giới lạp bắt đầu từ đây. Như nói nghiệm lạp người ngồi thiền trên băng. Nghiệm xét hạnh của người đó giống như băng trong sạch. Hoặc nói chôm người sáp dưới đất để nghiệm xem sự tu của họ thành khuyết ra sao? Loại dâm vu lời nói dùng thường chẳng phải là tương truyền dối trá sao? Vả lại, chỗ tu chứng Thánh của ta không thể thiếu sót há ngoại vật có thể đo lường sự tiến lùi được sao? Nay thiền lâm kiết chế là ngày rằm tháng tư, giải hạ là ngày rằm tháng bảy, nếu trước một ngày giảng về nghi thức hành lễ mà kỳ hạn trong đó được chuyên chí ở nơi đạo nên văn này chỉ nói lược. Cũng tùy theo phương tỳ-ni hoặc nghị tuân không đúng pháp mà không biết là đắc pháp ngoài ý.

Ở Trung Thổ lấy mùa đông là bắt đầu ngày một dương. Tuổi (năm) thì bắt đầu tháng tư âm. Sự vật lúc duy tâm thì nhân tình cũng vui theo. Lễ quý ở nơi sự đồng tục, hóa duyên cũng tùy nghi. Lấy kết giải mùa Đông thì năm làm bốn đại tiết. Xoay vần theo quy cách. Chỗ quán chiếu long tượng cao ngất, chủ khách xướng qua lại, lại nghe tiếng rống Sư tử. Lễ văn trật trật chẳng hưng thạnh hay sao?

Trước hạ xuất thảo đơn

Tòng lâm lấy ngày mùng một tháng ba làm xuất thảo đơn. Thấy

ở sau phương trượng có treo bảng, Đường ty y vào giới lạp mà viết số Tăng vào trước là để cho hành giả trình với Thủ tọa, kế đến trình với trụ trì treo hai hàng trước Tăng đường, bày đầy đủ bút nghiên trên bàn. Trong ba ngày, sau khi thọ trai đều đem ra, hoặc có sai lầm thì xin sửa đổi. Bởi phòng lúc đầu thượng sàng, nhất thời sợ có sai lầm, lại chúng phần nhiều có sự rời lạc, đem viết vào sổ bộ này trước phải thảo đơn đầy đủ. Mỗi người phải tự xem bổn danh giới phẩm cao thấp. Gần đây, người ưa thích sự đấu tranh ồn náo, thường cậy mạnh hiếp yếu, tranh hơn danh tự, thị phi đồ mạt lẫn nhau, huyên hoa làm nhiễu chúng, phạm thì bị đuổi, quả là có mạo danh vượt giới, chỉ nên bẩm thọ rõ ràng. Thủ tọa, Duy-na đều đặt ở chỗ trụ trì.

Nghị thức thảo đơn
Giới phẩm ghi mực đỏ.
Tên học ghi mực đen.
Giới lạp thanh chúng.
Giới Oai Âm Vương.
Tôn giả Trần-như.
Hòa-thượng đường đầu.
Chí nguyên mấy giới.
Nguyên Trịnh mấy giới.
Thượng tọa mỗ giáp.
Thượng tọa mỗ giáp.
Đại đức mấy giới.
Chí đại mấy giới.
Thượng tọa mỗ giáp,
Thượng tọa mỗ giáp.

Ở trên đầy đủ như trước, nếu có sai xót xin tự sửa cho đúng. Thật may mắn cho đại chúng. Nay là ngày ... tháng... Đường ty mỗ cụ. Người mới đến ghi tên điểm nhập vào liêu trà.

Người mới đến sau khi nhập liêu, y theo đó mà nạp vào liêu một số tiền bao nhiêu, hầu luân bài ở liêu nguyên, nên ở lại mấy ngày ghi tên lên thẻ bài điểm trà để báo cho chúng biết.

Sách chép: Hôm nay, Tỳ kheo mỗ giáp thoái liêu ghi chép ba người, sau người chín người làm đỏ.

Đều phải chuẩn bị đầy đủ hộp hương nhỏ, đầy đủ oai nghi, dự bị nêu chúng đứng hầu dưới giảng đường. Tuần trà đầu là đánh bản trước liêu chúng.

Chúng đến chào hỏi đón rước quay về vị trí đứng yên. Người châm

trà đi từng hàng thăm hỏi, chào xong, phân lò hương trên dưới, người đốt hương nhiều không quá chín người, đi từng ba người tiến đến trước rồi lui một bước. Khi chuyển thân phải nhìn rõ lò lửa phía sau. Từng hàng thưa hỏi tiến đến trước lò lửa xong thì bước lui đứng lại theo hàng. Đó chính là vái hương, đánh hai tiếng bản nhỏ trong liêu, hành trà đi khắp. Bình phải đi xuyên qua giảng đường. Vẫn như trước tiến lại thưa rồi lùi lại đứng vào hàng, thăm hỏi gọi là vái trà. Đánh một tiếng bảng nhỏ thâu ly, Đại chúng đứng dậy, liêu nguyên bưng là hương ra đốt tước người điểm trà, thay đại chúng nói lời cảm tạ trà. Mọi người đến chỗ đồng thời chắp tay cảm tạ. Liêu nguyên về lại vị trí, người châm trà lại đi từng hàng thưa hỏi.

Đánh ba tiếng bảng trước liêu, đại chúng cùng hòa-nam rồi giải tán.

Liêu nguyên theo lệnh của trà đầu mà thỉnh người châm trà đến dâng trà, đem trà đưa vào kết các liêu.

(Nguyên trong ngày, nương vào giới đầy đủ gọi là điểm giới lạp trà. Hành lễ đều đồng như trước).

Xuất đồ trướng.

(Biểu đồ hộ tịch)

Thảo đơn đã định. Đường ty y theo giới lạp mà viết biểu đồ Lăng-nghiêm, biểu đồ tuần đường niệm tụng, biểu đồ Bi vị, biểu đồ bát vị. (Nghi thức trước sau đều thấy) bia ghi giới lạp chỉ có biểu đồ bát vị, nên phân ra mười sáu bản (còn lại tùy theo Tăng đường lớn nhỏ, không câu nệ).

Trừ cần cựu thủ tọa đơn liêu ở Tây đường, ngoài đầu bản nêu ra, các việc khác đều y theo giới lạp. Người cũ thì y vào Mông đường mà sắp xếp phó bát. Sau nhân vì cạnh tranh nên không xếp nữa. Rồi y vào giới luật thứ lớp thảo bổn đầy đủ trình lên Thủ tọa, sau đó trình qua trụ trì xem xét định ra phương thức viết đồ biểu. Lại trình lên chánh bổn, chỉ có biểu đồ bát vị.

Tấm biểu đem dán sau cửa trước giảng đường.

CHÚNG LIÊU KẾT GIẢI RIÊNG VÌ CHÚNG ĐÃI NƯỚC SÔI.

(Phụ kiến tán Lăng-nghiêm)

Đầu tháng tư đợi chúng đến Phương trượng từ tạ việc đăng ký xong. Đồ trướng của Đường ty đã xong, Liêu nguyên y theo giới mà bày kinh vào hợp, biểu đồ. Trà nóng thăm hỏi, bia ghi giới lạp thanh

chúng.

Khi nhập liêu theo thứ lớp ghi thẻ bài để cạo tóc, trong hạ đem bình trà nóng rót ra chén mời (Huynh đệ hết duyên tùy ý ghi tên)

Bản đồ về đại chúng khi thành thì kính lễ, cùng ra khỏi giảng đường.

Sau ngọ ngày mười hai, hành giả Đường ty cùng trụ trì lưỡng tự báo cho chúng các liêu treo bảng tụng kinh. Liêu nguyên quét dọn, chúng liêu dự bị đầy đủ sau khi trạng kiến, dán ở gian dưới trước liêu, thỉnh tôn chúng cả liêu, đặc biệt đem trà nóng bày ra chiếu, đặt trước Quán âm thiết lễ cúng dường. Khoảng giữa trên dưới lập đài đốt hương, thắp đuốc. Liêu nguyên dự bị nấu nước đưa đến Phương trương, và bảo trà đầu phân đến các liêu, cùng đánh bản nhỏ trong liêu. Trước giảng, tiểu tọa thang cũng lập chiếu bài. Đặc biệt vì liêu chủ phó liêu tụng Lăng-nghiêm, người ở hàng đầu đem bình trà đi mời thỉnh trưởng liêu quang bạn vác rồi ngồi, cùng đốt hương vái hương, quay về chỗ ngồi dùng nước nóng xong, mời đánh bản mời Thủ liêu và đại chúng vào ngồi. Thỉnh Duy-na, Thị giả, Quang bạn cùng liêu nguyên phân ra thứ vị, liêu Trưởng đứng đối diện, đại chúng y vào giới chia làm bốn bàn vị, liêu chủ, liêu phó chia bán hành lễ, đều đi tuần thăm hỏi. Khi nhập tọa vái tọa, đốt hương vái hương, đánh hai tiếng bảng trong nội liêu, rót nước nóng mời mọi người, lại đánh một tiếng bản thâu ly tách. Xong liêu trưởng đưa lò hương ra trước, tạ ơn nước nóng. Đánh ba tiếng bản trước rồi trở về chỗ ngồi. Lưỡng tự đi vào liêu, các vị thủ tọa cùng đốt hương rồi quay về vị trí. Liêu nguyên đứng lên phải ngoài cửa, đón rước Trụ trì vào đốt hương, liêu nguyên đứng ở cuối bạn Tây tự, bước ra đốt hương lễ lạy và tụng chú Lăng-nghiêm, hồi hướng xong, liêu nguyên đưa Trụ trì trở ra, ngày mười hai tháng bảy cũng lễ đồng như vậy.

Trạng thức

Tỳ-kheo thủ liêu là mỗ giáp, bên phải mỗ khải lấy, chiều nay đến liêu nấu nước xong, một trung đặc biệt, tôn chúng cả liêu liêu tinh, nghi thức mỗ chế kính mong, đại chúng từ bi đồng dũ lòng:

Quang giáng kính trạng. nay ngày... tháng... Tỳ kheo giữ liêu là mỗ trạng, khả lậu

Tử trạng thỉnh, tôn chúng cả liêu, Thiền sư Tỳ kheo giữ liêu mỗ, kính trạng.

(Hình vẽ)

bất phân			đa địa chúng Thất đại chúng Thất đại chúng
Đại chúng Đại chúng Đại chúng	Đai chúng lập tăng	Hậu đường Đại chúng	
	Đại chúng mười hai	Đại chúng mười một	
	Đại chúng mười sáu	Đại chúng mười lăm	
	Đại chúng mười bốn	Đại chúng mười ba	
	Đại chúng mười	Đại chúng chín	
	Minh đường	Minh đường	
	Tạm các các liêu tri tri tri đến tháp am Nguyên điệu dục khách	Tri Duy Thị Thị Thị Thị Thị sự na giả giả giả giả giả	
	Đài	Đài	
	Tạm Tạm đến đến	Tạm Tạm đến đến	

Hội Lăng-nghiêm

Ngày 13 tháng tư bắt đầu khải kiến, sau khi Đường ty dự chiếu viết biểu đồ giới lạp cho đại chúng vào ngày tắm Phật, các đồ trướng này đều được bày trước điện, thỉnh thư ký viết lời sớ. Duy-na trước lựa người có âm thanh đứng đầu xướng Lăng-nghiêm, dẫn đến phương trượng khố ty thưa hỏi.

Đều thỉnh điểm tâm. Duy-na Quang bạn đến viết kệ hồi hướng: (sau khi thấy kệ, thật hiểu rõ quy chế của Thiền sư).

Thiếp treo trên trụ hai bên trái hữu của điện. Có chỗ thấy khắc bia thì treo bia hành giả Đường ty đêm trước đã báo với chúng rằng: Sáng sớm sau khi dùng cháo xong, các vị oai nghi đến đại điện khải kiến phúng kinh hội Lăng-nghiêm.

Rồi đi đến các liêu trao bản tụng kinh. Hôm sau khi dùng cháo xong lên điện bày biện các thư xong. Báo với lưỡng tự, kế báo với trụ trì, tự đánh bản trước liêu chúng. Tuần tự đi khắp nơi kêu.

Phương trượng đánh bản, Trụ trì bước ra đánh ba tiếng bản lớn tại khố đường (nhà kho), đánh chuông lớn tại chánh điện và Tăng đường. Trụ trì đến trước Phật đốt hương cúng trà nóng xong quay về Duy-na chào trụ trì lưỡng tự xuất ban đốt hương. (đại chúng không lạy theo quy cách cũ mà theo cận thời). Nghĩa là đại chúng đồng lạy ba lạy trụ trì quỳ trước lò hương. Ngày vía Thánh Phật đản sanh cũng lạy như vậy, không biết noi theo là gì. Vốn chỉ có đại chúng lạy và trụ trì quỳ lò hương, đọc sớ chúc Thánh thọ và báo ân Phật. Do đó phải nghiêm lễ để biểu thị đắc trọng. Hội Lăng-nghiêm được an cư. Đối với lễ có thể sát, nếu không thì từ cựu được chấp nhận.

Bạch Phật tuyên sớ xong bắt đầu xướng Lăng-nghiêm, chúng tụng hòa theo, vẫn xướng tiếng Phạm xướng niệm kinh xong thì tụng chú. Chú xong tụng Ma-ha, chúng hòa theo. Duy-na hồi hướng rằng: Công đức phúng kinh, trên đây hồi hướmg thật tế chân như trang nghiêm vô thượngPhật quả Bồ-đề, bốn ân đều báo, ba cõi đều giúp, pháp giớihữu tình, đồng viên chủng chí tất cả mười phương ba đời, v.v...

Sau khi tiểu thức xong, đơi chúng đắp y. Hành giả Đường ty thưa lưỡng tự, kế đến thưa trụ trì, sau đó đi tuần hành lang đánh ba tiếng bản. Trụ trì bước ra thì đánh ba tiếng bản không ra thì không đánh, Đánh chuông ở Tăng đường bảo điện, không đánh đại chung, nhóm chúng tụng chú Lăng-nghiêm đầu xướng kệ hồi hướng khắp. Đại chúng đồng thanh niệm. Nếu gặp mùng một, ngày rằm thì chúc lễ Thánh thọ, Duy-na hồi hương đến bảy ngày.

(Ngày 13 cùng tán lễ, chỉ có vị Lăng-nghiêm đầu, xướng niệm chú ở phần cuối. Duy-na hồi hướng rồi giải tán.

Kệ hồi hướng khắp:

Tạm dịch:

Chúng Tỳ-kheo hiện tiền trên đây
Phúng tụng chú bí mật Lăng-nghiêm
Hồi hướng chúng trời rồng hộ pháp
Thổ địa già-lam và các Thánh
Ba đường tám nạn đều lìa khổ
Bốn ân ba cõi đều đượm ân.
Quốc gia an ổn tan chiến tranh
Gió mưa hòa thuận dân an vui
Đại chúng huân tu mong thăng tiến
Vượt lên Thập địa không nạn sự
Sơn môn yên tịnh, không kẻ ngu
Đăn tìn quy y thêm phước tuệ
Tất cả Phật mười phương ba đời.
Tất cả Bồ-tát Ma-ha tát
Ma-ha Bát-nhã Ba-la-mật.

Lời Sớ (khải kiến): Vàng do tinh luyện nhọn mà chẳng bén. Gương được lau chùi thì toả sáng không mờ. Bậc tiên Thánh biết cản cơ cao thấp, vì chúng sanh mà phá hoặc nhơ nhiễm. Ma-đăng-già vui mừng, diệu hiệp ninh quyền. Thế tôn, Văn-thù đặc biệt làm sáng tỏ khuôn phép hóa độ, mở rộng giáo quán một đời thì hữu quán giáo hữu, bày mật nhân tu chứng mà vô tu vô chứng. Thấy rõ chân kiến mà dứt các trần, Hoa đốm không có đài.

Ở chỗ chánh định để chế ngăn quần động.

Ngăn nước không sóng, nhìn lại làm sao biết dòng dõi cuối,

Tụng vi ngôn mà tự răn nhắc.

Phục nguyện rút ngắn hằng hà sa kiếp thành một niệm, trường kỳ vô gián, hội mười phương cõi nước để đồng cư, đều thành Chánh giác.

Nhìn vườn rừng này còn rõ ràng, kỳ hoàn tịnh xá hiện tiền hải chúng nghiễn nhiên, một hội Linh sơn, bao gồm Đại Thiên trong hạt bụi.

Dung ba đời trong đương niệm
Thuộc tự tứ vào lúc thôi hạ
Vô phạm thì không trì
Gồm muôn tượng để giáo tham

Ai phàm ai Thánh
Người người Diệu giác
Cõi cõi Tỳ-lô
Thị hiện trăm ngàn ức thân,
Siêu vượt năm mươi bảy vị
Dùng chỉ dụ chỉ mà không chỉ
Chỉ cũng đều mất.
Tợ không, chứa không mà hợp không
Không có thể hướng
Vì thương xót kẻ ấu trĩ,
Đặc biệt khích lệ, người ngu muội
Niêm vâng theo di giáo để thọ trì,
Nhờ an cư vô chướng
Phục nguyện, xa-ma vắng lặng,
Đầy đủ các cửa trần lao
Đại dụng phồn hưng,
Đều nhập định Thủ-lăng-nghiêm.

Bia giới lạp

Đường ty, Thị ty chúng liêu dự bị y vào giới lạp để viết ra. Đến sau ngọ ngày 14. bia Đường ty bày ở gian trên của Tăng đường. Bia Thị ty bảy gian dưới của pháp đường. Bia chúng liêu nêu ở trong liệu, đều chuẩn bị bàn hương đèn đuốc cúng dường, đại chúng thắp hương lễ lạy, sau đó các nơi gỡ bia đem đi.

Tiểu tọa nước nóng ở Phương trượng. Bốn tiết giảng hành xét cổ thì có ba tọa thang (ngồi uống nước nóng).

Tọa thứ nhất chia làm hai xuất, đặc biệt là ở Đông đường, Tây đường thinh Thủ tọa. Quang bạn tòa thứ hai chia làm bốn xuất, đầu thủ một xuất, Tri sự hai xuất, Tây tự cần cựu ba xuất, Đông tự cần cựu bốn xuất, Tây Đường Quang Bạn là tọa vị thứ ba, phần nhiều là sáu xuất. Bổn sơn làm việc các nơi làm việc, tùy chức cao thấp phân tọa, chức đồng là kế đó. Thủ tọa quang bạn Thị ty chuẩn bị đầy đủ thảo đồ.

Trình cho Phương trượng bàn định, đến ngày thì y theo danh thư mà chiếu bia. Sau giờ ngọ bày đủ bàn khăn, làm một, hai, ba tòa, để ở gian dưới của Tâm đường (nhà nghỉ) ở trước Đông tây đường, Thủ tọa đường, Đô tự đều thỉnh khách thị giả. Các nơi đều đến các liêu lễ lạy thỉnh mời. Thỉnh Hòa-thượng Đường đầu chiều nay đến Tâm Đường, đặc biệt dâng nước nóng. Vị Đầu thủ khác thì biện sự về danh thắng, Phương trượng khách đầu hành giả thỉnh mời v.v... Hòa-thượng phương

trượng tham thỉnh trước đến tẩm đường, đặc biệt dâng trà nóng. Nơi tẩm đường có treo bài vị, đốt đèn thắp hương xong. Hành giả khách đầu mời thị giả, kế báo với Phương trượng đánh trống, khách nhóm trung ở tòa đầu, được thị giả tiếp rước đến trước Trụ trì thưa hỏi, y theo chiếu bài mà lập định nhập vị, thị giả đốt hương thỉnh thị giả khách, đặc biệt vì người trước. Tuần tự thăm hỏi mời ngồi rồi trở về chỗ. Thị giả đốt hương thì tiến về trước đốt hương, rồi quay về vị trí và mời thị giả khách tuần tựu thăm hỏi thắp hương. Khi nghe tiếng bản thì tuần tự đi khắp mời nước nóng, thị giả thắp hương tiến lên đốt hương cho Quang Bạn, nghe một tiếng bản thì thâu ly tách, năm tiếng bản thì lui về chỗ ngồi. Tam tọa hành lễ cũng đồng như vậy.

Chốn tòng lâm lấy việc dang trà nóng làm lễ lớn. Gần đây phần nhiều vì tranh chấp vị trí cao thấp mà không còn thỉnh nữa. Trụ trì ra sức thực hành, lão thành giang hồ cũng ra sức làm theo, để cho người sao biết mà cẩn trọng. Tiểu đệ chủ, một đệ chủ, ba một đệ chủ, ba năm một tọa, một hai ba Đồ tọa bạn, hai tọa bạn, bốn hai tọa bạn, bốn sáu hai.

Bốn Tiết Niệm Tụng Ở Thổ Địa Đường (Nhà Thổ Địa)

Hễ gặp ngày vía, thì sau giờ ngọ vào ngày mồng một nên trang nghiêm thiết lễ cúng dường ở Thổ địa đường. Bày bàn hương án đèn nhang, lò hương. Hành giả đường ty báo cho chúng treo bản niệm tụng. Đánh bản tuần tự theo hành lang, chúng nhóm chung đứng đối diện trụ trì đến trước tổ đường, kế đến đốt hương ba lạy ở đại diện. Đánh ba tiếng bảng rồi đóng hồng chung, Trụ trì đốt hương rồi quay về vị trí.

(Đại chúng quay đầu về phía Trụ trì chắp tay tiếp rước, thị giả theo sau, nên chắp tay mà đi qua.

Đốt hương trở về chỗ, Hành giả đánh bạt, Duy-na xuất ban thượng hương xong, niệm tụng hồi hương. (Xem ở sau).

Bốn tiết niệm tụng hồi hương.

Thiết vì, gió huân thổi đến thôn dã, lửa đốt đến ty phường này, nên Pháp Vương cấm túc hộ sanh cho Thích tử. Cung thỉnh đại chúng đến chỗ linh từ, tụng trì hồng danh muôn đức. Hồi hướng cho hiệp đường Chân tể, cầu nguyện che chở an cư, kính mong đại chúng đồng niệm...

Thiết vì, gió kim thổi thôn dã bạch đế ty phương, nên Giác hoàng giải chế, pháp tuế chu viên. chín tuần vô nạn, cả chúng đều an. Tụng trì hồng danh muôn đức, nghinh đáp hợp đường Chân tể, kính mong đại chúng niệm, v.v...

Thiết vì, thời gặp năm xấu mưa gió thất thường, nên khi ánh dương đến thì muôn loài phát sanh. Cung nghinh đại chúng tề tựu đến linh từ,

tụng trì hồng danh muôn đức, hồi hộp hương đường Chân tể. Ngưỡng mong đại chúng niệm, v.v...

Thiết vì, hòa công ngầm xoay vần tuể lịch gọi là khắp, cùng vui an bốn chữ, sẽ khải mừng ba dương. Cung nghinh đại chúng đến linh từ túng tri hồng danh muôn đức hồi hướng hợp đường Chân tể. Kính mong đại chúng niệm , v.v...

Công đức niệm tụng trên đây hồi hương đương sơn thổ địa, các vi hộ thần già-lam, hợp đường Chân tể.

Kính mong thần lực hiệp tán, phát huy lợi lạc.

Phạm uyển siêu tát, mãi vui vô tư, lại lao nhọc tôn chúng niệm tất cả mười phương ba đời,v.v... bốn tiết đều đồng.

Tứ tiết khố ty đặc biệt vì thủ tọa đại chúng đâng nước nóng.

Niệm tụng xong thì đến Tăng đường giảng lễ, Đô tự chuẩn bị thọ trai xong thì có bản nước nóng, thấy ở sau. Tức khiến cho hành giả Khách đầu chuẩn bị khăn gói, lò hương, mọi mgười đến trước, Thủ tọa niệm hương lạy một lạy, thưa rằng: Tối nay đến Vân đường, đắc biệt vì Thủ tọa đại chúng dâng trà nóng, kính mong các vị từ bi đặc biệt quang giáng.

Rồi trình lên với Thủ tọa tùy theo bổn liêu, Trà đầu thứ lớp giáo cho Cung đầu. Dán ở gian dưới trước Tăng đường. Khố ty, Khánh đầu báo theo rằng: Bái thỉnh nước nóng xong đến chỗ dùng bữa chiếu.

Đô tự mang hương đến chỗ phương trượng lạy một lạy và thỉnh: Tối nay đến vân đường, đặc biệt châm trà nóng cho Thủ tọa đại chúng, kính mong Hòa-thượng từ bi nạp thọ.

Khi phân phó cho khách đầu, thỉnh các liêu cần cựu Mông đường đều mang bản châm nước nóng. Thỉnh rồi bày chiếu bài ở trước Tăng đường, mời Thủ tọa và các trụ trì ngồi đối diện đại, chúng ngồi ở khoảng trên dưới. Sai hành giả chuyên trực để tiếp đãi người.

Niệm tụng xong, liền đánh một hồi trống thọ trai, đại chúng trở về chỗ bát. Một ban Đầu thủ đến trước bản. Đô tự đi vào vái thủ tọa trở lui, Thủ tọa theo đưa rồi quay trở lại. Sau đó theo sau Thánh Tăng, ra ngoài giảng đường rước trụ trì vào tăng đường. Cung đầu đánh bảy tiếng trước giảng đường, đưa trụ trì nhập vị, đến ngồi trước chỗ tọa vị, vẫn như trước xuất từ bản Thủ tọa. Đứng dậy đi tuần theo giảng đường một vòng. Khoảng trên dưới ngoài giảng đường, trở về đứng trong giảng đường thăm hỏi chúng tọa, tiến tới trước thắp hương. Kế từ đường bên ngoài của hai gian trên dưới trở về chỗ hương hộp an nguyên. Trụ trì liền thăm hỏi các vị ấy. Ở trên nói thăm hỏi trước Trụ trì, vẫn đi tuần

thăm hỏi một vòng, và từ bên ngoài đường trở vào trong đường thăm hỏi rồi đứng một bên, đánh hai tiếng chuông trước giảng đường lại mời trà nóng cho Trụ trì và mọi người. Kế là hành đại chúng nước nóng khắp từ trong bình ra, Trụ trì đặc biệt thăm hỏi mọi người. Trên là nêu trước Thánh tăng, lạy ba lạy, vẫn đi quanh thiền đường một vòng, ra ngoài đường đi tuần xong. Dẫn mọi mgười vào trước mặt trụ trì hành lạy ba lạy, ban đầu bày rằng, hôm nay nước nóng thô, đặc biệt tắm gội, từ bi giáng trọng. Hạ tình không ngăn nổi cảm kích. Lại bày rằng: Ngay hôm nay là lúc khiến cẩn trọng, cúi mong Hòa-thượng đường đầu tôn hầu đi ở nhiều phước. Lùi lại xúc lạy ba lạy xong, chuyển thân dẫn từ sau Thánh tăng mà chuyển, bên phải ra khỏi đứng trước giảng đường, vị Thủ tọa tùy theo sự tiếp xúc mà lạy một lạy để tạ ơn dùng nước nóng, lại từ gian trên nhập vào vị đặc biệt Đô tự lại trở vào trong thắp hương (là cơm chiều), và thoái lui.

Hành giả Đường Ty nói rằng: Thỉnh đại chúng hạ bát. Hành giả tiến chỗ Trụ trì, đặc biệt vì người, đại chúng mở bát (Đầu thủ không hạ bát, Khố ty chuẩn bị đưa bát. Hành thực cơm chiều xong, đánh ba tiếng bản thoái tọa, Phương trượng dự bị treo bảng miễn nhân sự nói rằng: Vào ngày vía mỗ cùng ngày nhân sự lên pháp đường, miễn đến phương trượng, cúi mong chúng đều trụ núi mỗ, kính bạch gian trên Tăng đường, không đánh chuông phóng tham,đều xuất cứ từ thương khúc y, đến bản đều lễ bái, bốn tiết đều đồng, chỉ có mùa Đông dùng nước nóng xong mới dùng cơm chiều.

Bảng nước nóng.

Khố ty tối nay đến Vân đường dùng nước nóng đặc biệt vì đại chúng Thủ tọa. Đây là nghi thời tiết liêu tộc. Phục vọng cúi mong đại chúng từ bi đồng thùy từ quang giáng, hôm nay Tỳ-kheo khô ty là mỗ, v.v... kính bạch

Kết chế lễ nghi (phần kết nói về chế lễ nghi).

Đến năm ngày cùng lưỡng tự đại tiểu cần cựu, làm việc giang hồ, hương khúc pháp quyến tiểu sư cùng đến phương trượng niệm hương tiến lễ, nếu thấy trước Tăng đường có bảng miễn nhân sự thì không cần đến. Thị giả đến Phương trượng sai hành giả báo chúng treo bia ở thượng đường.

Tiểu thực xong, trụ trì nói pháp, sau nói rõ hành lễ trước sau như sau: Hạ tọa trước cùng nhân sự Tây đường lạy một lạy. Kế là cùng nhân sự đại chúng Thủ tọa cả hai cùng lạy ba lạy. Tri sự trước quay về khố ty, thủ tọa dẫn đại chúng đến khố ty. Nhân sự cùng lạy ba lạy. Thủ tọa

quay về Tăng đường ở gian phía trước. Ở hậu đường thông lãnh đại chúng quay về gian dưới ở Tăng đường cùng nhân sự thủ tọa xúc lạy tam lạy xong, y vào niêm lập biểu đồ phúng tụng. Thủ tọa lãnh chúng, tuần tự đi vào giảng đường đứng yên. Thủ tọa rời chỗ đến trước Thánh Tăng thắp hương lạy ba lạy, đi tuần đường một vòng rồi trở lại, hành giả thưa rằng: Thủ tọa lễ tạ đại chúng, cùng xúc lạy ba lạy, tuần đường một vòng, cho đến bài vị bản đầu của Thánh Tăng. Hành giả nói rằng: Tri sự lễ tạ đại chúng, xúc lạy tam lạy không ra ngoài giảng đường. Trụ trì đi vào thiền đường đốt hương đại lễ ba lạy tuần đường một vòng rồi quay về; Hành giả nói rằng: Hòa-thượng đường đầu cùng nhân sự đại chúng cùng xúc lạy ba lạy. Lại nói rằng: Đại chúng phổ đồng tác lễ xúc ba lạy, thứ lớp đi tuần liêu.

Hành giả hạ tọa tức lập bàn đốt hương án viết một chữ bài lên đó.

Xong đến Tây Dương tiến lại nhân sự, kế Tri sự đến cắm hương. Đầu tiên nói rằng: Lần an cư này được phụng khăn bình chỉ nương pháp lực giúp giữ nguyện không nạn sự.

Lại bày rằng: Vào ngày đầu hạ chỉ thời cung duy Hòa-thượng đường đầu tôn hầu đi ở nhiều phước.

Thoái lui cùng lễ ba lạy Trụ trì đáp một lạy. Kế là Thủ tọa lãnh chúng cùng đến nguyện hương. Cần cựu các liêu đều theo sau lần lượt niệm hương, đại chúng trở về, trụ trì ngồi xếp bằng. Thị giả tiểu sư nguyện hương lễ lạy. Kế là hành giả cùng cắm hương lễ lạy. Tiếp theo Tác đầu đưa các vị lão lang thẳng đến sảnh đường tham lạy. Thủ tọa lãnh chúng đến chỗ nhân sự khốty xúc lạy ba lạy. Thủ tọa hậu đường lãnh chúng quay về gian dưới tiền đường lập định. Thủ tọa tiền đường ở gian trên, hành giả Đường ty nói rằng: (Đại chúng cùng thủ tọa nhân sự) cùng đối xúc ba lạy.

Y vào biểu đồ mà lập tụng niệm, thủ tọa lãnh chúng đi tuần khắp nội đường rồi quay về. Thị giả tạm đi tuần nữa giảng đường. Thị giả đứng sau khám của Thánh Tăng. Thủ tọa rời chỗ đến chỗ Thánh Tăng đốt hương, lạy ba lạy rồi đi tuần một vòng. Lại vị nói rằng: Thủ tọa lễ tạ đại chúng, cùng đối xúc lạy ba lạy. Tri sự đi vào đốt hương lễ lạy tuần đường, xong bày bảng đầu ở chỗ Thánh Tăng nói rằng:

Tri sự lạy ba lạy xong không ra khỏi giảng đường, Trụ trì đi vào đốt hương lễ lạy tuần đưởng rồi quay về chỗ.

(Tiểu sư nên tránh, bước ra phía sau cửa giảng lễ xong trở lại vị trí rót trà).

Yết rằng: (Hòa thượng đường đầu cùng nhân sự đại chúng)

Cùng xúc lạy ba lạy, nói rằng:

Đại chúng cùng chung làm lễ.

Rồi xúc lạy ba lạy.

(Theo quy tắc cũ, tri sự sau khi ra khỏi giảng đường thì trụ trì bước vào, chưa hề đáp lễ được tri sự, vì lễ không đâu không đáp lại.

Gần đây Hòa-thượng Hy Tẩu, Hòa-thượng Nhất Sơn đều giảng hành như thế.

Tri sự thoái lui ra ngoài thiền đường, thị giả đi theo sau. Đại chúng cùng ngồi, thị giả bước vào thưa hỏi chào ngồi. Tiến vào bên trong lò hương. Mùi hộp hương với chỗ an nguyên. Khi trở lại bước vào trong thưa hỏi, xong quay về vị trí. Đánh hai tiếng chuông. Người hành trà đi châm các bình trà và thưa hỏi như trước. Đánh ba tiếng chuông giải tán bước ra. Trụ trì theo thứ lớp tuần liêu. Các liêu nghiêm lập bàn hương ghế ngồi, đứng ngoài cửa hầu vị trụ trì. Đi tuần từ đông lang của liêu thứ nhất, đi qua bàn hương trước các liêu. Thủ liêu đồng niệm hương với chúng rằng: Hôm nay lễ lạy chúc mừng lại tắm gội giáng trọng.

Niêm hương rằng: Hôm nay lễ hạ, chuyên tâm chí tạ. Tất cả đưa trụ trì đi vài bước lại đứng bên phải bàn hương, chắp tay thưa hỏi đợi chúng đi hết, rồi đi vào hàng cuối cùng. Chúng các liêu đi tuần phía sau, đến trên pháp đường trụ trì đứng trong bàn hương. Đại chúng ba người dẫn một, thưa hỏi bước qua. Đi tuần đến đứng bên bàn hương của bổn liêu, các vị y vào thứ lớp chắp tay đứng yên. Đi tuần xong các nơi thì giải tán, Bốn mùa đều như vậy.

Bốn mùa cầm phất

Lúc Trụ trì tiểu tham thì bạch: Đến sáng khi thọ trai xong thì thoái lui, phiền các vị Duy-na, thị giả đô tự, cùng đến chỗ Thủ tọa lau quét bia, mỗi nơi đều lạy thỉnh, đến tối thì vì đại chúng cầm phất quét dọn.

Hôm sau khi thọ trai xong thì trở ra thắp hương, thị giả dẫn các vị khách đầu, Hành giả, Độ Tự, Duy-na... cùng đến các liêu, thắp hương lạy một lạy, thưa rằng: Hòa-thượng phương trượng có từ chỉ, khiến các nơi đến lau chùi bia, chuyên lạy thỉnh này, tối nay vì đại chúng cầm phất. Mỗi mỗi thỉnh xong, Thủ tọa y cứ đồng thọ thỉnh. Đầu thủ đưa cho hành giả chủ trượng việc quét bia. Mọi người theo đến phương trượng bẩm từ. Trụ trì hết lời khuyến thỉnh rồi tiễn ra. Thủ tọa xoay mình nói rằng: Tôn mạng đã nghiêm thì không được từ khước, xin mượn pháp tòa cúi mong từ bi, xưa nay cầm phất trần nhiều lập tòa riêng. Nay tu tập là thường, hậu côn không hiểu biết. Kế đến chỗ thị giả đốt hương, mượn

trống pháp người cầm phất khiến hành giả trà đầu, thỉnh thị giả thiền khách Thánh Tăng, đốt hương dâng trà xong rồi bạch rằng:

Tối nay bỉnh phất xin phiền thị giả thắp hương thăm hỏi thiền khách.

Lại bảo hành giả treo bảng bỉnh phất trước Tăng đường. Phương trượng thỉnh người bỉnh Phất dược thạch, miễn đến đưa tiễn hành giả Đường ty bày biện pháp tòa, bên tay trái bày lưới võng.

Lập chỗ cho trụ trì. Lúc chuông chiều thì hành giả mời người bỉnh pháp, kế đến mời người bỉnh pháp, kế là mời trụ trì đánh một hồi trống nhóm chúng. Đồng với lễ tiểu tham, Trụ trì trở về đứng yên. Đô tự, Duy-na, Thị giả cùng qua trước người bỉnh phất thưa hỏi. Người cầm phất thường đến trước Trụ trì thăm hỏi, kế là thăm hỏi Tri sự đi đến cuối hàng rồi đến đồng ban, thăm hỏi, cũng đi tuần đến cuối ban, liền giơ tay, thăm hỏi khắp đại chúng, xong lên tòa ngồi yên.

Thị giả cầm phất và thị giả phương trượng cùng bước xuống tòa thăm hỏi lưỡng tự Tây đường thứ lớp thăm hỏi. Trụ trì hỏi thăm người cầm phất rồi trở lại tòa và nói - thị giả đến thỉnh Hòa-thượng đường đầu ngồi kiết già.

Thị giả cầm đuốc đến trước vị Trụ trì thưa hỏi, rồi lên tòa thắp hương, xong lui về chỗ. Người cầm đuốc thưa hỏi giải đáp trình bày giềng mối và từ tạ phương trượng cùng lưỡng tự cần cựu, đại chúng các liêu xong thì nêu công án tiểu tham của Phương trượng, hoặc niêm hoặc Tụng, xong thì bước xuống tòa. Trụ trì tiến đến thăm hỏi rồi trở về chỗ cũ, kế đó người cầm phất lễ đồng như trước. Bỉnh phất xong, khách đầu phương trượng xướng thỉnh dùng trà như lúc tiểu tham. Người bỉnh phất liền ôm hương đồng đến chỗ phương trượng bái tạ và cùng ngồi dùng trà nóng trái cây.

Hôm sau, phương trượng thỉnh dùng trà như Đô Tự sắm sửa trai diêm cùng thỉnh trà, điểm tâm nửa thời. Ngày khác lại thượng đường từ tạ quan đãi. Hoặc thỉnh lập bản ở Tây đường, bỉnh phất vào đêm thứ hai, lúc trụ trì tiểu tham có vài lời khuyến thỉnh nêu lên, tùy ý niệm tụng công án lần lượt kích dương con đường này, gần đây lại noi theo tập tục rườm rà làm cho người chán nghe, thủ tiêu sự hiểu biết. Bởi bỉnh phất là dùng pháp để thí, nếu vâng theo nghi này chỉ là nêu danh chung, hoặc lược qua là đủ.

Phượng trượng vì Thủ tọa đại chúng mời trà trong tứ tiết.

Sau khi dùng tiểu thực, thị giả thỉnh khách sau khi nhìn thấy bản tả trà thì bày đủ đèn đuốc nhang dầu và đến liêu đốt nhang, đảnh lễ thỉnh

rằng: Thỉnh Hòa-thượng đường đầu sau khi dùng cháo sáng nay, đến điểm trà ở Vân đường, kính mong Hòa-thượng từ bi hứa khả.

Dán bản trình nạp ở gian trên của tăng đường, hành giả khách đầu thỉnh các vị thủ liêu và Tri sự, Quang Ban mang bia điển trà. Đánh bảng lớn thị giả thỉnh khách vào Tăng đường, thắp một nén hương cho Thánh Tăng, lạy ba lạy, rồi tuần đường một vòng, thăm hỏi rồi trở về. Nghĩa là đi tuần đường thỉnh trà trước Tăng đường bầy ra chiếu bài. Thủ tọa cùng Trụ trì đối diện. Thượng thủ Tri sự cùng trụ trì tạo vị duy- na kế đó. Tri sự được mọi người phân thứ ngôi vị rồi đánh chuông nhóm chúng. Thị giả đốt hương hành lễ, thủ tọa thì tạ ơn Trụ trì mời trà. Cả hai bên cùng lạy ba lạy. Đầu tiên nói: Đây là bữa tiệc trà đặc biệt, hạ tình không ngăn nổi cảm kính.

Lại bày rằng: Hôm nay là cung duy, Hòa-thượng đường đầu đi ở nhiều phước.

Thoái lui đảnh lễ ba lạy, Trụ trì đều một lạy, y cứ đó mà dừng, đến khi xúc lễ thì đáp một lạy. Thủ tọa đi từ phía sau bên phải Thánh Tăng mà ra. Trụ trì đưa rồi trở về. Thị giả thắp hương, đánh chuông, thâu bát, đánh trống rồi trở về chỗ ngồi cũng đồng như thế. Thủ tọa trước đến Pháp đường, đợi Trụ trì lạy ta, miễn thì thăm hỏi.

Bảng thức

Sáng nay Hòa-thượng đường đầu sáng khi tiểu thực liền đến vân đường uống trà. Thủ tọa đặc biệt vì đại chúng liêu tộc mà cung thỉnh theo nghi thức, các vị Tri sự đồng thùy quang giáng hạ.

Khố ty đặc biệt vì thủ tọa, đại chúng mời trà trong tứ tiết

Hôm sau gặp ngày vía, sau khi dùng cháo, khố ty có bảng trà. (đồng với nước nóng), thỉnh trà báo cho chúng treo bảng.

Đánh hồi bảng dài, đi vào Tăng đường thỉnh trà đồng với thi giả, thọ trai xong thì bày chiếu bài, đánh trống nhóm chúng.

Vái tọa vái hương vái trà, đi tuần đường thăm hỏi, Trụ trì đến trước từ đường làm lễ, đồng với lễ nước nóng.

Tiền đường tứ tiết đặc biệt vì đại chúng hậu ở đường mời trà.

Ngày thứ ba gặp ngày vía Thủ tọa bày đầy đủ tiệc trà đến hậu đường thủ tọa các liêu và đến phương trượng thỉnh trà giảng hành, lễ nghi, ngày thứ tư cùng khố ty thỉnh trà, chỉ thiết lập thêm vị thứ Tri sự.

Trà trạng

Thủ tọa tiền đường là Tỳ-kheo mỗ sáng nay dùng cơm xong đến Vân đường dùng điểm tâm trà. Thủ tọa hậu đường đại chúng theo nghi tiết liêu tộc mời thỉnh các Tri sự cùng đến ngày... tháng... này đủ vị mỗ

trạng, khả lậu tử, trạng thỉnh, Hậu đường thủ tọa đại chúng, đủ vị, kính phong.

Tuần đường trà vào mùng một, ngày rằm.

Trụ trì lên giảng đường nói pháp xong, bạch rằng xuống tòa tuần đường dùng trà: Đại chúng đến Tăng đường trước, nương vào đồ biểu lập ra mà niệm tụng.

Kế đến tuần nhập vào nội đường, tạm cùng thị giả tùy chúng đi tuần. Sau khi đến khám Thánh Tăng hướng về ngồi đối diện với thị giả. Đại chúng đi tuần xong về ngồi yên, đánh bảy tiếng chuông trước giảng đường, Trụ trì đi vào thắp hương, tuần đường một vòng rồi về vị trí. Tri sự vào giảng đường cũng thăm hỏi Thánh tăng chuyển thân Trụ trì tiến đến thăm hỏi. Theo tiến bản của Thủ tọa đi tuần một vòng. Thị giả cũng theo sau tri sự mà ra. Thị giả thắp hương cúng vái thưa hỏi: Đợi chúng ngồi yên. Rồi tiến đến trước thắp hương và cả thượng hạ ngoài giảng đường.

Trước ở gian dưới, sau lên gian trên hộp hương d8ạt ở chỗ cũ. Đốt lò thăm hỏi vái hương xong, trở về nguyên vị, đánh hai tiếng chuông, hành trà trình đi ra, lại thăm hỏi như trước, vái trà rồi lui. Đánh một yiếng chuông thâu ly tách. Đánh ba tiếng chuông, trụ trì bước ra khỏi giảng đường. Thủ tọa, đại chúng thứ lớp bước ra. Hoặc bức bách tha duyên, hoặc trụ trì tam không đến, chúng dùng cháo xong đến ngồi dùng trà, thị giả hành lễ đồng như trước.

Phương trượng điểm hành đường trà.

Ngày tiết lạp ở Tăng đường dùng trà xong, Thị giả cùng khách đầu đến hành đường châm trà. Khách đầu dự báo với Tham đầu treo bảng điểm trà để báo chúng. Rót nước ra tách thỉnh Điển tọa, Quang bạn, Phương trượng dự tống trà. Thị giả đến khố ty, Điển tọa tiếp vào. Đường chủ, Tham đầu lãnh chúng hành giả ra cửa đón rước. Thị giả ở ngôi chủ vị thay thế trụ trì, điển tọa ở bên phải, thị giả bước ra thắp hương, Đường chủ Tham đầu đưa ra cửa, liền đến phượng trượng tạ lễ tiệc trà.

Đầu thủ, Khố ty điển hành đường trà.

Khố ty hầu Phương trượng châm trà xong, Tri sự đến hành đường, châm trà cho Tri sự ở chủ vị. Điển tọa phân tay hành lễ đồng với thị giả của Phương trượng, đưa ra cửa và nói. Tham đầu đại chúng đến Khố ty tạ lễ trà.

Khách đầu khố ty báo rằng: Tri sự truyền ngữ miễn tạ trà.

Đầu thủ hầu châm trà ở Tăng đường xong, bảo hành giả đường ty

báo cho Tham đầu treo bia báo chúng. Thỉnh Điển tọa, Quang ban hành lễ (cùng ra cửa với khố ty, tạ lễ hay miễm cũng đồng).

Nên biết về nguyệt phân (Phân về tháng).

Tháng giêng, có chỗ nói vào ngày mùng một.

Mùng 4: Đại chúng hành đạo phúng kinh cầu nguyện, kế là đầy đủ môn trạng. Đàn việt quan viên đến các chùa chúc năm mới. Ngày 17 giỗ ngài Bá Trượng.

Tháng 2: Mùng một trong tăng đường bế lò, hoặc chùa núi cao lạnh thường câu, ngày 15 Phật Niết-bàn.

Tháng 3: Đường ty xuất thảo đơn, ngày thanh minh đàn việt cúng lễ tháp các tổ ở Tổ đường, dự báo quét dọn cúng dường đầy đủ, nhóm họp chúng lại tụng kinh. Tháng này treo bảng cấm lên núi rừng hai trà non.

Tháng 4: Mùng một, ngày Phật đản sanh khố ty chuẩn bị nấu cơm đen, Phương trượng thỉnh đại chúng, Điểm tâm trước hạ, ngày mười ba lập hiệu Lăng-nghiêm. Ngày mười lăm kết chế.

Tháng 5: Sáng sớm ngày đoan ngọ, Tri sự đốt hương, châm trà xương bồ trong Tăng đường. Tri sự thứ lớp lập hội Thanh miên. Đường ty chuẩn bị đến các liêu xem kinh tụng kinh đơn, Trực Tuế xem xét lại các nơi cho ngay ngắn.

Nạo vét kênh rạch sông ngòi. Phương trượng đi đến các liêu, các am tháp, các nơi đều châm trà nóng. Trong Tăng đường treo trướng.

Tháng 6: Mùng một ngày rất nóng bức, thủ tọa miễn đánh bản ngồi thiền. Đường ty nhập phục, quét dọn đê điêu, khôi đầu hoặc Đường ty đập than đá.

Tháng 7: Tuần đầu Đương ty chuẩn bị mở hội Vu-lan-bồn, các liêu xem tụng kinh đơn. Dự xuất tiền bạc nấu cơm cúng dường. Ngày giải 13 tán hội Lăng-nghiêm ngày mười lăm giải chế, nên miễn lập hội Vu-lan-bồn, tụng kinh thí thực.

Tháng 8: Mùng một khai lễ sớm, Tri khách dị bị giặt giũ giường chiếu trong liêu. Tháng này tu bổ bổn sắc nạp y chưa y cứ khởi đơn, Tăng đường thâu trướng.

Tháng 9: Mùng một Thủ tọa lại đánh bản ngồi thiền. Đường ty sửa chữa cửa sở Tăng đường, hạ màn lạnh, treo màn ấm lên. Sáng sớm ngày trùng dương, Tri sự đốt hương châm trà thù du. Trụ trì thượng đường, cho phép các nơi đến tham kiến.

Tháng 10: Mùng một khai lò ở Phương trượng, giỗ tổ Đạt-ma

Tháng 11: Ngày 22 giỗ Đế sư, mùa Đông đến Khố ty dự bị hoa

quả.

Tháng này ban chức sự hoặc tiến lùi, hoặc tại tuế tiết (năm mới) phương trượng thỉnh đại chúng đến điểm tâm trước mùa Đông.

Tháng 12: Mùng 8, ngày Phật thành đạo Khố ty chuẩn bị làm hồng tao, cuối năm kết trình sổ sách các mầu.

Chương lạp tiết. Hết

Sắc tu bách trượng Thanh quy.